

ut tres cōmunī canēt. choro in plurimis respondēte.

DE LECTIONIBVS.

Ca. LII.

LECTIONES pronūciare, atque institutionis esse
1 Iudeorū traditio habet. Nam & ipsi legitimis
præfinitisq; diebus ex lege et prophetis lectio-
nibus utuntur. & hoc de ueteri patrum institutione
seruantes. Est autem lectio non parua audientiū edificatio.
unde oportet ut quando psallitur, psallatur ab omnibus.
cum oratur, oretur ab omnibus, cum lectio legitur, factō
silentio eque audiatur a cunctis. Nam & si tunc superueniat
quisq; cū lectio celebratur, adoret tantum deum. & præsignata
fronte, aurem sollicitè accommodet. Patet tempus orandi cum
omnes oramus, patet cum uoluerit orare priuatim, obtentu
orationis, ne perdidideris lectionem, quia non semper
quilibet paratam eam potest habere, cū orandi potestas in
pmpu sit, nec putes paruā nasci utilitatem ex lectionis
auditu, si quidem oratio ipsa fit pinguior, dum mens
recenti lectione signata, per diuinarum rerum (quas nuper
au diuit) imagies currit. Nam et Maria soror Marthe, que
sedens ad pedes Hiesu sorore neglecta, uerbū intētius
audiebat, bonā partem sibi elegisse dñi uoce firmata.
Ideo & diaconus clara uoce silentium admōet, ut siue
dum psallitur, siue dum lectio pronūciatur, ab oibus
vnitas conseruetur, ut quod omnibus prædicat, equa-
liter ab oibus audiatur. Quicumq; enim officium
decenter et rite peragere uult, doctrina & libris debet
esse imbutus, sensuumq; ac uerborum scientia peror-
natus, ita ut in distinctionibus sententiarum intelligat
ubi finiatur iunctura, ubi adhuc pendeat oratio, usq;
ubi sententia extrema claudatur, sicq; expeditus, uim
pronuntiationis obtinebit, ut ad intellectum mentes
omniū sensusq; permoueat, Discernendo genera pro-

nunciationum. atq; exprimendo proprios sententiarū affectus. modo uoce indicantis simpliciter. modo dolentis. modo indignantis. modo increpantis. modo exhortantis. modo miserantis. modo percunctantis. & his similia secundum genus proprię pronuociationis expromenda sunt. Multa sunt enim in scripturis. que nisi proprio modo pronuocientur. in contrariam recedunt sentēciam. sicut est illud apostoli. Quis accusauit aduersus electos dei? Deus qui iustificat. Quod si q̄st infirmatiue non seruato genere pronuociationis sit dicatur. magna peruersitas oritur. Sic ergo pronuociatio est. ut precedat percunctatō. sequat̄ interrogatō. Inter percunctationem autem et interrogationem hoc veteres interesse dixerunt. quod ad percunctationem multa responderi possunt. ad interrogationem uero. aut non. aut etiam. Pronuociabitur ergo ita. ut post percunctationē qua dicimus. quis accusauit aduersus electos dei. illud quod sequitur sono interrogātis enūciatur. Deus qui iustificat? ut tacite respondeat nō. Et item percunctemur. quis est qui condemnat. rursusq; iterrogemus Christus Hiesus qui mortuus est. magis autem qui resurrexit. qui est in dextera dei. qui et inuocet pro nobis. ut ubiq; tacite respondeatur. non. At uero in illo loco ubi ait. quid ergo dicemus. quia gentes que non sectabantur iusticiam apprehenderunt iusticiam. nisi post percunctationem qua dictum est. quid ergo dicemus. item responsio subiciatur. quia gentes que non sectabantur iusticiā. apprehenderūt iusticiā. textus consequens non coherēbit. Et alia multa sunt que propriam similiter uim pronuociationis querunt. Preterea & accentuum uim oportet lectorem scire. ut nouerit in qua sillaba uox protendatur pronuociātis. quia multe sunt dictiones. que solūmodo accentu discerni debent a pronuociāte. ne in sensu earū erretur.

...grammaticis dicere o
...lex esse debet. et clar
...genus accommodata. plen
...entis sonū.
...fracta non uenera. nū
...habentia uel adhibenda
...oris inuente rel
...no habebus. nō habebus. ha
...tenet et clare. pr
...enuntiat. & unqu
...nec obsecratus
...impudent
...numus e
...neponis
...Vn
...pronuociata. quia
...p
...DE LIBRIS DVORVM T
Ca. LI
Ronnuciantur autem le
...is de scripturis sanctis.
...ex ueteri
...illa est. que dicitur prima. In
...tas. que dicitur uetus testame
...quia dicitur uetus. un
...traspignat. Noua uero te
...uum testamenti. ouos p
...apostolos dedit. Illa lex uet
...uelud fructus ex radice.
...Siquidem Christus
...in lege p̄dictus est.
...scit scriptum est. qu
...uelud ini

Sed hæc a grammaticis discere oportet. Porro uox lectoris simplex esse debet, et clara, & ad omne pronuntiationis genus accomodata, plena succo uirili, agrestē, & subrusticum effugiens sonū, non humilis, nec adeo sublimis, nō fracta, nō tenera, nihilq; fœmineū sonans, nō habens inflata uel adhelantia uerba, nō in faucibus frendentia, nec oris inanitate resonantia, nec aspera frēs dentibus, nō hiātibus labris, plata, sed pressim & equaliter, et leniter et clare pronuntiatā, ut suis queq; littere sonis enuncient, & unū quodq; uerbū legitimo accentu decorēt, nec ostētationis causa frangat oratio. Corporis quoq; motū impudentē habere non debet, sed grauitatis speciem, auribus enim et cordi cōsulere debet lector nō oculis, ne potius ex se ipso spectatores magis quā auditores faciat. Vetus opinio est, lectores pronuntiationis causa, præcipuā curam uocis habuisse, ut exaudiri in tumultu possint, unde & dudum lectores præcones uel proclamatores uocabantur.

DE LIBRIS DVORVM TESTAMENTORVM:

Ca. LIII.

Ronunciantur autem lectiones in Christi ecclesiis de scripturis sanctis, constat autem eadem sacra scriptura ex ueteri lege et noua. Vetus lex illa est, que data est primū iudeis per Moysen & prophetas, que dicitur uetus testamentum, Testamentū autē dicitur, quia idoneis testibus, utiq; a prophetis scriptū est atq; signatū. Noua uero lex est euāgelium quod dicitur nouum testamentū, quod per ipsum filiū dei Christū & suos apostolos dedit. Illa lex uetus uelud radix est, hæc noua uelud fructus ex radice. Ex lege enim uenitur ad euāgelium. Siquidem Christus qui hic manifestatus est, ante in lege prædictus est. Immo ipse locutus in prophetis, sicut scriptum est, qui loquebar, ecce assum legem præmittens uelud infantibus pedagogum.